

REVISTA ORĂȘTIEI

ABONAMENTELE:
Pe 1 an 3 fl.; pe 1/2 an 1 fl. 50 cr.; pe 4 luni 1 fl.
Pentru România și străinătate 10 fr. la an.
Manuscrise nu să înapoiază. — Scrisori nefrancate
nu se primește.
Abonamentele să plătesc înainte.

EDITOR AL FOII:
Aurel Popovici-Barcianu, director.

PROPRIETATEA
Institutului tipografic „Minerva” în Orăștie.

INSERTIUNILE:

Un sir garmond prima-dată 7 cr., a 2-a oară 5 cr., a 3-a oară 3 cr. și timbru de 30 cr. Atât banii de abonament că și pentru insertiuni, sunt a se trimite la adresa: „Minerva” institut tipografic în Orăștie (Szászváros).

„DE ŞTEAPTA ROMÂNE!..“

ANDREIU MUREŞIANU, 1848.

APEL pentru sérbararea de 3|15 Maiu.

In fruntea numărului seu de Marti (10 Maiu n.) «Tribuna» din Sibiu publică un lung și călduros apel către publicul român din toate părțile, pentru a sărba cu toată măreția posibilă ziua de 3/15 Maiu.

Un sentiment de religiositate ne cuprinde susținutul, — zice între altele apelul, — gândindu-ne, prin cursul unui semi-secol, la modul cum s-au stiut manifesta României atunci (la 1848) și un cutremur ne sguđie ființă întreagă privind în jur și cumpăñind în minte extrem de grava situație ce ni-s'a creat! Dar din adâncul susținutului îndată răsare schîntea nădejdei sfinte, care alungă întunericul prezentului, și o tainică voce ne zice, cu glas măngăitor: *Inainte, căci vezi învinge!*

Privîți numai la iobagii români, a servîti pămîntului, robi volniciei stăpânitor sei tirani și fanatici, cum au ridicat frunțele lor încrește, când spiritul timpului î-a atins și cum au înălțat glasul lor puternic pretinzînd libertate peste ruinele sistemului feudalistic.

Privîți-i cu cât curagiul aleargă ei la glasul conduceților sei luminați și cu câtă sete sorb cuvintele noului evangeliu al popoarelor, care șterge privilegiile și rupe cătușele, redând pe om demnității sale.

Ear' mai jos:

Astăzi, când orisontul nostru s'a întunecat așa de însăpîmîntător, ziua de 3/15 Maiu 1848 ne apare într'o lumină sfântă, pe care trebue să o luăm cu atât mai virtos de căluză a pașilor nostri, că ea este lumină aprinsă de neamul nostru în cele mai grele timpuri! La razele ei s'a arătat lumei, că suntem, că vom sîm și că vrednici de a fi suntem. La razele acestei lumini vedem pilde mărețe de abnegație pentru neam, de eroism pentru dreptate și de martiriu pentru naționalitate și libertate! La lumina acestei zile vedem cel mai strălucit exemplu de *uniune între frați și de legătură tare între popor, dela opincă până la vîlădică*, pentru apărarea celor mai scumpe comori ale existenței noastre naționale!

Sî astăzi, când aceleasi comori ne sunt mai amenințate și mai atacate decât ori-când înainte, astăzi când căile funeste prevăzute cu fior de părînții nostri, sunt bătucite deja de contrarii nostri, și când toate mijloacele puterii și toate apucăturile violenței sunt pușe în aplicare contra existenței și ființei noastre naționale, și când imprejurările reclamă cu adevărat toate puterile vii ale națiunii la solidară lucrare de apărare, — astăzi mai mult ca ori-și-când altă-dată ni-se cere ca să urmăram exemplele strălucite ale părînților nostri dela 1848!

Eată de ce ne ridicăm glasul, ca să apelăm, cu toată căldura, la toată suflarea românească, ca să se gătească cu tot susținutul și cu tot zelul, de a celebra în mod vrednic,

după cum se cuvine unui popor conștin, memoria mărcărei zile de 3/15 Maiu!

Apelul e subscris de d-nii: Dr. Ioan Rațiu, George Popp de Băsești, Iulin Coroian, Dionisiu Vaida, Dr. Teodor Mihali, Rubin Patîța și Dr. D. Ciuta.

CONVOCAREA adunării dela Blaj.

In numărul seu de Mercuri, «Tribuna» publică apoi Convocarea însăși a adunării dela Blaj, prin următoarele:

In vederea, că la 3/15 Maiu a.c. se împlineste o jumătate de veac dela măreata adunare de pe „Câmpul-Liberății” a Românilor din 1848, în care s'a proclamat în mod sacru și solemn credeul nostru politic, pe care îl mărturisim și azi;

și în firma convingere, că răspundem unei dorințe generale, reclamate de opinionea publică și sentimentul obștesc al poporului nostru:

Subscrișii convocăm prin aceasta, la Blaj, pe ziua de 3/15 Maiu 1898

o adunare publică de popor

în scopul de a celebra în mod festiv memoria acestei epoci ale adunării a părînților și străbunilor nostri.

Și această covocare, deja în acel număr o subscriu peste 150 de Români: în frunte subscriitorii Apelului de mai sus, apoi cu 26 de fruntași din Munții Apuseni, cu 66 subscrieri din Siliște, cu 43 subscrieri din Cluj și jur, cu 19 din Turda și jur, 11 din Miercurea Ciuc și jur, și 12 din Teiuș și jur.

Printre convocători sunt advocați, proprietari, protopopi, preoți, clerici absoluci, și terani.

Pregătirile in Orăștie. Pe Sâmbătă sara, presara zilei de 3/15 Maiu, în Orăștie e arangată o serată declamatorică-teatrală.

Serata va avea loc în sala otelului „Csösz”.

Să va deschide prin o declamație eroică potrivită pentru acest ținut, declamație în care să descrie cu multă mândrie »Lupta de pe Câmpul-Păunii» aproape de Orăștie, la 1479, luptă dată de Sași, Săcui și Români lui Batori, contra păgânilor Turci, în care Turcii apucaseră de-asupra și era pe-aci să fie biruința lor hotărîtă, când de-odată sosește ajutorul bănanțan a lui Paul Chinezu, viteaz român cu luptaci români, și căzînd ca un trăznit asupra păgânilor, îi sfârșim și-i alungă și ridică crucea creștină la biruință peste semiluna păgânătăii!

Lupta astăzi e foarte luminat descrisă de I. Nenițescu în poesia sa »Paul Chinezu», poesie luminată de un naționalism frumos și plină de învățături bune la adresa neamului. Declamația acestei poezii prin dl Ioan Moța va forma punctul întâi al seratei de Sâmbătă, încheindu-o cu o inspirată »invocare» din același autor.

Să va juca apoi piesa »Cârlanii» prin următoarele persoane: Nicolae Budurău în rolul de Lăpușnic, student, Ion Silian în rolul lui Miron, căsătorit, George Gelmărean în rol de Terinte, tot căsătorit, Rosalia Trif în rol de Domnică, soția lui Miron și Măriuța Gelmărean ca Vochiță, soția lui Terinte.

Tinera trupă de diletanți își dă toate silințele să se pregătească să joace cât să poate de bine.

La urmă dl Const. Baicu va predă canătoneta comică de Alexandru „Mama Anghelușă”, ear' după reprezentăție va urma joc.

Aveam cea mai bună nădejde, că toți Români din Orăștie, poporul nostru intelligent, care de atâtea-ori a dat dovezi că să știe însușești pentru lucruri românești, culturale și naționale, apoi frumosul număr de meseriași cetăteni de frunte, și inteligența din loc, vor veni ca să ne vedem cu toții întruniti la un loc la o reprezentăție ce are o însemnatate și un înțeles deosebit!

Ear' mâine-zi, în 3/15 Maiu însuși, să vor sărbători parastase în amănădouă bisericile românești, greco-orientală și greco-catolică, pentru odinica susținutelor eroilor nostri din 48!

Pregătiri in Balomir. Din Balomir ni-se scrie: In urma îndemnurilor bune și frumoase ce ni-sau recomandat prin ziarele române, pentru a ne interesa de frumosa sărbătoare românească de 3/15 Maiu, locuitorii nostri din comuna Balomir fac pregătiri a sărbătoarei naționale. După ce bravul nostru preot Nicolau Suciu a descoperit popovenii însemnatatea numitei zile, prin o vorbire binemerită și simțitoare, un brav proprietar din comună, Ioan Adam I. Iacob, a rugat pe dl preot N. Suciu a servi și un parastas în memoria bravilor luptători naționali ce și-au verșat sângele pentru scumpa lor patrie și națiune la 1848. După parastas-d-sa va da o pomada comună pentru toți locuitorii din comună, tot în scopul sus pomenit.

Ear' tinerimea va arangia în acea zi o petrecere de vară (Mai) în pădurea mică de lângă sat.

Astfel ziua însemnată pentru neamul nostru va fi sărbătorită de poporul român din Balomir, în chip frumos.

Vestim cu o cale pe frații nostri din comunele vecine, că ii vedem bucurosi, că de mulți, la petrecerea noastră, ca cu atât mai virtos măreț să reușescă.

Pregătirile in comitat. Si în celelalte părți în comitatul Hunedoarei, ziua să va sărbători posibilă frumșetă. La Hunedoara, precum aflăm, deja dela începutul săptămânii s-au dat parastase bisericilor românești gr.-or și gr.-cat. și dnii parohi, protopopul gr.-cat. Ioan Pop și preotul gr.-or. George Oprea, le vor oficia în chip sărbătoresc, încunguriți de întreg poporul în haine de sărbătoare. Același lucru la Băile Herculane, în jurul Petroșenilor, în Zarandul întreg, și pretutindenea.

Așa e și frumos. Dorim să putem da rapoarte multe și pline de vesti bune, că dovezi că nu s'a stîns și nu e pe cale a se stinge în poporul nostru, însușirea lui față de treburile naționale și că lampa sfântă a măndriei naționale îi arde încă în inimă.

INSERTIUNILE:

Un sir garmond prima-dată 7 cr., a 2-a oară 5 cr., a 3-a oară 3 cr. și timbru de 30 cr. Atât banii de abonament că și pentru insertiuni, sunt a se trimite la adresa: „Minerva” institut tipografic în Orăștie (Szászváros).

Pregătiri in România. La călduroasele apeluri făcute de comitetul central al „Ligei” din București, atât prin organul său »Liga Română« că și de-adreptul în scris, în România e pregătită o mare mișcare națională pe ziua de 3/15 Maiu: să vor sărbători întruniri publice, adunări mari, în toate orașele Țării, în frunte cu Bucureștiul!

Cei mai măiestri și inflăcărăți vorbitori vor rosti discursuri avântate, arătând mareația zilei și însemnatatea manifestațiilor zilei.

Studentimea e în sirurile mișcării, peste tot locul studenții s'au constituit în comitete arangeatoare care pun în mișcarea toată lumea, atât în Moldova că și în Muntenia. Lumea va cutreara orașele și piețele lor cu stîndarde naționale și cu muzici în frunte.

Sunt semne că ziua de Duminecă va fi o sărbătoare națională și mai ales o demonstrație națională, de cele mai mărețe în toată România!

Să fie și la noi!

Rusaliile la Hațeg.

Adunarea Societății pentru fond de teatră român.

Este fraților nostri dela Hațeg le e dat a putea face din sărbătorile sfintelor Rusali, sărbători culturale naționale, românești, asa precum anul trecut să făcuse la Orăștie.

Si avem toată buna nădejde că vor și face măndre sărbători.

După ce a luat înțelegere cu fruntașii români dela Hațeg, Comitetul Societății de teatră a înținut la Brașov în 13/25 Aprilie o ședință, laund parte președintele Iosif Vulcan, vicepreședintele Virgil Onițiu, cassarul Valeriu Bologa și secretarul Vasile Goldiș. S'a statorit programă adunării generale din Hațeg și, la dorința inteligenței române de acolo, s'au pus ca zile ale adunării: ziua întâi și a doua de Rusali.

În aceeași ședință s'a raportat mai departe din partea secretarului, că Anuarul Societății, hotărît a să tipări în adunarea dela Orăștie, se află sub tipar și va apărea în curînd, conținînd schiță istorică a societății până la adunarea din Brașov, ear apoi toate actele adunărilor generale începînd de atuncea.

Dragostea pentru Maghiari.

Creștel Creștel al naibii! Până și cei mai apropiati de ei, Austriaci, cu cari sunt legați snop, le dau tot mai multe semne de dragoste. Partidele cele multe din dieta vieneză să ceartă râu și nu este lucru la care să le vezi mergînd pe toate la un loc, dar când vine în acea dietă vorba de Unguri, nu mai vezi decât o singură tabără: Nemți, Cehi, Poloni, Sloveni, Italieni, Români, toti-toți, licitează întră a le trage refeuri acestor copii răsfățări și încrezută ai Impărației.

De curînd a venit în desbatere în dieta vieneză întrebarea că oare să se steargă și la noi vămile pe bucăte ori nu? Si, interesant, dieta mai mult a ocărît toată ziua la Unguri, decât a desbatut întrebarea pusă!

O foie ungurească, »Bud. Hir.« să tanăre asupra acestui lucru în chipul următor:

„In ședința de azi (5 Maiu), a dietei vieneze a fost la ordinea zilei, întrebarea să se înteze ori nu vămile pe bucatele ce vin din afară? Dar în desbateri mai mult a venit nainte Ungaria și Fidovii! Pe Unguri i-au numit „betjáró“, și au vorbit de „înviurire beterească“ (asupra Austriei), au pomenit pe „Bánfi-baci“ și au adus în vorbă datorile (de bună samă nu puține) ale lui Kossuth. Si președintele n'a zis nici un singur cuvânt (de oprire) față de toate aceste vătămări.

Ear ca mână același ziar fruntaș maghiar, vorbind despre întrunirea la Pesta a delegațiilor (dieta Imperiale), stând din 60 deputați austriaci și 60 ungari), zice amarnic:

„Prietenii nostri austriaci fac excursiune la Pesta. Au căptătat invitatul regească și în urma acesteia vor fi ospății nostri. Altădată (până adecă nu să lătise) dragostea față de Unguri așa tare, cum acum să lătește în urma îngămăfării lor tot mai obraznice) dacă veneau, totdeauna căptău și un prăz comun pe insula Margit unde prin vorbiri să lădau grozav unii pe alții. Acum însă, numai la masa regească să vor întâlni delegații austriaci cu cei maghiari, stând amestecați unii printre alții, ca cu atât mai rău să-i cadă fiecărui maesteticul prânz!...

Așa el Toată lumea cu nițică mândrie de sine și conștiință, simte azi o silă, o neplăcere, trebuind să stee fie chiar la un prânz, alătura cu fruntea nației maghiare! Căci prea s'au obrăznit domnișorii ăștia, prea și-au dat arama pe față!

Numai noi Români, durere, par că ne înmumi tot mai tare, slăbim tot mai mult, ne cuprindem acușii o teamă și să ne arătăm a noastră adâncă durere și scârbă față de acești tirani ai naționalității și drepturilor noastre firești...

*Deșteaptă-te Române
și
nălță-ți lata frunte!*

Spaima de foame!

— Încetarea vămilor pe bucate —

Toată lumea e îngrozită de urmările ce le-a avut anul trecut, cel așa de fioros și plin de potopuri pentru roada cămpurilor.

E acușii un an de când prețul bucatelor s'a îndoioit așa ca peste noapte, ca prin minune, și nu mai scade.

In Italia în foarte multe locuri poporația s'a răscusat, atacând magazine și oficile de vămi. Abia îi liniștesc pe oameni într'un loc, cu puterea armată, și se răscoală într'altul.

In Spania deasemenea e revoluție aproape în toată țara. Multimea se revoltă din privilegiul șirilor rele despre răsboiu, dar mai ales pentru lipsa de bucate și săracia ce se lasă peste țară, mărită și îngreunată și prin răsboiu cu Americanii.

FOIȚA „REVISTEI ORAȘIEI“

Vieata...

O luptă-i viața, deci te luptă
Cu dragoste de ea, cu dor!

Pe sava cui? Ești un nemernic,
Când n'ai un tel hotăritor!

Tu ai pe-ai tăi. De n'ai pe nimeni
Te luptă pe sava tuturor!

E tragedie nălătoare
Când biruți luptacii mor,

Dar sunt eroi de epopee
Când brațul li-e biruitor!

Ori-care-ar fi sfîrșitul luptei
Să stai luptând caci ești dator!

Trăesc acei ce vor să lupte!
Ear cei fricoși... se plâng și mor!

Dar' teama de urmările săraciei economice se văd bine și din măsurile neobișnuite ce și alte state, pânăcum netulburate, au lăsat din pricina asta. Si anume:

Francia și Italia au sters ori-si-ce vamă pe bucatele ce vin din alte țări în țările lor. Astă pentru că poporul să nu poată arunca la adresa statului vorba, că el, de dragul căstigului ce-l are din vămi, ar fi îngreunând aducerea de bucate din afară, ori, prin acele vămi, ar fi mărinând încă și el prețul bucatelor. De aceea a sters ori-ce vamă!

Rusia, Spania și Statele-Unite din America, au opriți ori-ce fel de trecere mai departe a bucatelor peste graniță în alte țări! Prin se sălășește pe cei-ce au bucate să le tie aci la ei în țară, ca, de cumva ar fi măne-poințane lipsă mare în urma unui an, Doamne apără, ești și rău, — să fie bucate în magazine.

In România cea atât de bogată în bucate, încă mai sunt puține, ba chiar și uriașele magazine englezești din Londra, unde miile de corăbii engleze, adună bucate de pe tot pământul, azi sunt aproape goale!

De aci teama și luarea de măsuri neobișnuite, pomenite mai sus la cinci mari state.

La noi în Austro-Ungaria încă era vorbă, mai săptămâna trecută, să se șteargă vămi, dar' ear le-au lăsat, luându-se după Germania, care a zis că ea nu șterge vămi, pentru că prin asta numai tocmai neguțătorii au dobândit cu căt nu plătesc vamă, dar' ei în schimb nu vreau să scădă prețul cu nimic, precum s'a dovedit în Italia și Francia, unde cu toate că au sters vama, prețurile n'au scăzut, nici până nu s'au mărit.

Măsura, zic, ar avea urmări bune, numai când în țările vecine ar fi bucate de-a juns. Dar' acum poti tot șterge vama, că nu vin bucate mai multe să se îmbulzască unele pe altele, pentru că nu s'au de unde!

STIRI POLITICE

Desertarea Tesaliei grecești, ocupată cu trupe turcești după răsboiul de an, se începe totuși. La 29 Aprilie pleacă din Constantinopol trimișii puterilor pentru că se fie față la retragerea trupelor turcești din Tesalia. Grecia va plăti întâia rată din despăgubirea de răsboiu la 3 Maiu, a doua la 13 Maiu, a treia la 29 Maiu, a patra la 27 Iunie st. v.

Moștenitorii tronului român la Moscova. După cum se scrie din Petersburg, Tarul Nicolae și Tarevna vor merge în August la Moscova, spre a fi de față la desvelirea monumentului Tarului Alexandru II. și la punerea petrii fundamentale pentru monumentul Tarului Alexandru III. Cu acest prilegiu vor călători la Petersburg: Printul de Wales, moștenitorul trenului englez, cu soția sa, moștenitorii tronului român, Ferdinand cu soția și principale Ferdinand al Bulgariei cu doamna.

Unele foi ungurești din Pesta țin să ști, că Maiestatea Sa Imperatul, obosit de grijile domniei și sătul de neplăcerile din Austria, ar fi hotărît să retrage dela Domnie, indată după încheierea sărbărilor iubileului Seu.

Se împlinesc 50 de ani de când lanțurile iobăgiei s'au sfârșit, ear' glasul libertății a răsunat din piepturile celor 40.000 Români adunați pe „Câmpul-Liberății“: deci toți Români delă Tisa până la Nistru să sărbzea ziua de 3/15 Maiu 1898!

Avem datorință săfăntă, națională românească, să facem așa, deoarece nu există colț locuit de Români, care să nu ne reamintească anul 1848, eternizat încă prin o cruce, colț prin o moivilă, sub care sunt depuse spre odichnă vecinica osemintele părinților nostri peste cari au trecut zilele grele cu lupta pentru libertatea filor lor — a noastră!

Durere însă, că libertatea abia reînviiată, slobozită din lanțuri, a ajuns ești și între baionete!

Noi Români, dacă liberi am fi, în fiecare colț am înălțat căte un altar săfănt, și acolo în genunchi și ne-am închinat în măreața zi de 3/15 Maiu, pentru odichna scumpilor părinți căzuți pentru libertate!

„Murim mai bine în luptă cu glorie deplină“ Decăt să simă sclavi ești și în vechiul nostru pământ!

a fost cuvântul lor.

Si ei și-au eluptat libertatea!

Archiducele Francis Ferdinand, pe care însuși Monarchul îl instruează și îl face cunoscut cu afacerile mari ale domniei, ar fi să-i urmeze în Tron.

Pe aiurea și pe la noi...

Prețuirea măestriilor la popoare cu aderărat culte!

In 6 Maiu Impăratul Wilhelm al Germaniei, într'un cuvânt de Tron, în fața puternicei sale Diete, între altele a facut pomenire cu multă curiozitate despre clasa meseriașilor. Si-a arătat dorința preaînaltă, ca legea cea nouă, ce se pregătește despre industrie, să se pună pe astfel de temeuri, ca această prea vrednică de stimă clasă (a meseriașilor), în urma nouă legi, să căștige puteri nouă spre a putea sări în fața industriei mari (a fabricelor). Si într'adecă noua lege sprințește foarte bine dezvoltarea lucrului de mândă a industriașilor mici, făcându-i ușurătății spre a străbate în lume și a fi căutat.

Si cine să găndește la aceste îmbunătățiri? Impăratul și guvernul unui popor, care are deja o industrie aşa de puternică, că alte popoare ar fi ferice să aibă și numai pe jumătate așa!

Eată o mică arătare a stării de azi a industriei în Germania, cu o mică privire în trecut, spre a să vedea, din asemănare, dezvoltarea ei.

In 1878 singur în Prusia (afară de celelalte regate ce aici fac parte din marele Imperiu german) erau 6018 „Reuniuni de meseriași“ cu 159.000 de membri! Dar erau unele cercuri, ținuturi, unde nu erau Reuniuni deloc.

In 1896, după abia 18 ani, în aceeași Prusie numai, erau deja 7940 „Reuniuni de meseriași“, cu 225.000 de membri, ear' ținuturi în cari Reuniuni să nu să aflu, nu mai erau Reuniuni deloc!

Si în fruntea tuturor acestor „Reuniuni“, stă cea „centrală“ din Berlin, înima lor, care îndrepteașă, călăuzește și luminează tot mai mult căile tuturor.

Sunt pline acolo cetățile și satele de măestri. Prusia are 30 milioane locuitori. Intre ei fiind deja 225.000 industriasi, tot la 133 de locuitori cade un măestru! Așadar și într'un sat de cel mai amărăt, să zicem numai de 100 de familii, care și el are cam 500 suflete, în Germania să aflu 2—3 măestri!

Si totuși Impăratul și guvernul german, nu s'au mulțumiți. Vor prin chiar lege prielnică, să ajutare și mai mult dezvoltarea acestei clase a poporului!

De ne-om uită, în urma acestora, în jur de noi și în sinul poporului nostru: mare durere va trebui să ne umplă inimile! La noi trebuie să alergi zeci de sate cu lămpasul lui Diogene în mână, și nu vei da de căte un singur măestru român! Abia pe la margini de orașe căte unul sărac și nebăgat în samă! Ear' „Reuniuni“ de meseriași, nu avem nici căte degete la o mână!

Da, pentru că la noi, tocmai sfîndcă nu înțelegem acest lucru cum să cade, fiecare om cu nițică prindere de a-și crește fiii, e orbit de dorință greșită de a face din ei „domni“, fără să se găndească la urmări,

Dar' au murit, și, mărturism trist aderă, când spunem lumii: părinții nostri, luptătorii neînfricoșați dela anul 1848, azi nici chiar în morminte nu odichnesc liberi!

Nu, căci mormintele lor sunt străjuite și ferecate de străjari sărădelege, cari nu ne înădăudă a le săruta glia săfănt! Ear' libertatea mult dorită din țările de sub Coroana Sfântului Stefan e mai ferecată în cătușii ca înainte cu 50 ani!

Voind să sărbăram aniversarea a 50-a anului libertății, n'afilăm alt asil decât — un-mai familia!

Numei familie, repet, deoarece adunările publice au devenit peste putință, ear' biserică națională română, scutul de mii de ani al Românilor, unde ar trebui să ne adunăm mic și mare și dimpreună cu preoții cu creștin în frunte să înălțăm inimile și mintile noastre în rugăciuni pioase către D-zeul părinților nostri, rugându-l să odichnească în pace sufletele celor adormiți, cari și-au jertfit viața pentru libertate, ear' nouă să ne ajute ca prin vrednicia proprie să putem reînvia libertatea, — e sub paza celor puternici! Sabia lui Domocles atîrnă asupra-îl!

Totuși: în ziua aceasta nici un Român adevărat să nu lipsească din biserică, să-și facă datorința să acolo și apoi: să ne reînvoacem la vîtrele noastre.

Aici în jurul căminelor sfinte, leagănul datinelor străbune a limbii naționale și a vir-

că de prea multe ori în loc de „domni“ a crescut niște desnădejduiți, împinși spre fel și fel de căi prăpăstoase, decumva nu la și mai rău. Precănd ca măestru ori ca neguțător (asta și mai vîrtoș) și-l ar fi fericit îndoit și de bine și de repede, decât pe calea „domniei“!

Trezii-vă părinți români, și îmbrățișați cu fii vostru meserile și negoțul!

Răsboiul Intre Spania și Statele-Unite.

Sâmbăta trecută (7 Maiu) a sosit din Madrid știrea, că norocul ce l-a avut Americanii la Filipine (la marginile Asiei), nu l-ar mai avea și la Cuba, în apropiere de ei. După ce au reușit să treacă pe uscat o trupă (cum am scris la „Ultime știri“ în numărul trecut), cu care au dus răsculații de pe Cuba mâncare, arme și muniții, ei au încrezut și mai aproape de Havana (orașul întâi și întărit al Cubei) să treacă cu trupe pe uscat, dar această incercare a fost respinsă de Spanioli cu mari perzișii pentru Americani.

Duminică o telegramă din Gibraltar trimisă la Madrid, vestea, că flota spaniolă ar fi avut o ciocnire puternică cu flota americană în apele Mării-Atlantice, și că lupta ar fi avut un sfîrșit norocos pentru Spanioli!

Marți: In jur de Monte-Cristo se aud buburi grozave și multe! Se crede că admirul Sampson stă cu flota sa în luptă mare cu flota spaniolă. Știri despre mersul luptei ori despre invingere, nu sunt.

A sosit numai descrierea luptei dela Manila și Cavite, făcută de un general (admiral) american. El spunea că soldații spanioli au luptat cu o bravură rară, stând neînfricăti în față morții. De pildă, cei de pe corabia „Don Antonio“ vedea că corabia lor sfredelită de un gălăț american, începe să se scufunde și era pe jumătate scufundată, și ei încă tot trăgeau cu tunurile asupra inimicului, până să au scufundat toți de vii în mare!

Pușcaș însă foarte rău Spaniolii: In cele 2 ciasuri cătării au luptat, nici un gălăț de tun-de-al lor, n'a atins vre-o corabie americană! Toate treceau peste ele sau cădeau năntea lor. Așa s'a putut întâmpla la Manila și Cavite, să peardă Spaniolii vre-o 7 corabii și 700 de soldați, ear' Americanii nici un singur soldat. Americanii trag așa de bine cu tunul, că tot al treilea gălățe nimerește! Astăzi foarte mult!

Revoluția în Spania.

Din multe orașe ale țării vin știri de răscoale din pricina scumpetei celei mari și a掠inderii ce a cuprinzut multimea în urma știrilor relevi despre răsboiu.

In orașul Ciudad Real au publicat statul, pentru că anarhistii pun întruna foc și jăfuesc.

In orașul La Union răsculații au dat foc casei orașului și tribunalului și spărgând temnițele, au slobozit pe toți robii!

Din pungile noastre în ziua aceasta, să nu spesăm nici un cruce pentru

In Oviedo răsculații au dat năvală asupra fabriciei de arme și pe directorul ei l-au alunyat cu pietri.

In Murcia asemenea au atacat tribunalul și l-au dat foc, apoi au eliberat pe robi, au rupt toate droturile telegrafului, au stricat și-nile drumului de fer, și au jăfuit o magazină de dinamică.

Revoluție în Italia.

In Milan plebea demult să neliniștește, iar mișcările ei de nemulțumire din pricina lipsei de bucate și a scumpiei, iau întinderi și forme tot mai îngrozitoare. Duminecă, Luni și Marți ei au isbucnit în adevărată revoluție. Mai multe trăsuri de pe străde le-au prins și le-au dat foc, firele de luminat orasul, cu electricitate le-au rupt, așa că noaptea e tot înțunecă în oraș. Au atacat magazinele și casele de vame și prăvălii. S'a scos armata contrelor, dar s'a dovedit de prea puțină și acum sosesc la trupele într'ajutor din alte părți unde e liniste.

S'a decretat Statutul asupra orașului (adecă legea prin care, pe cel-ce-l mai prinde facând vră-o pagubă de-apropelui, fără altă judecată il pedepsesc cu moarte).

In ciocnirile cu armata vre-o 250 de răvătiți au rămas morți și și mai mulți răniți! Dar și un căpitan de cavalerie a căzut mort printre soldați.

In Monza au fost în 8 Maiu mari tulburări. A întrevenit armata. Trei oameni au rămas morți pe câmpul de ciocnire și vre-o 15 greu răniți.

In Gonzano au atacat în 8 Maiu câteva case de-ale brutarilor (făcătorilor de pâne). Întrevenind trupele, au risipit pe răvătiți, omorind pe doi și rănnind pe alți mulți.

In Pontedera au încungurat casa orașului cerând pâne și lucru. Polițiștii întăriți cu trupe i-au provocat să se risipească. N'au voit. Au tras asupra lor, omorind pe trei înși și rănnind alii trei. Atunci s'au risipit.

Și așa prin multe părți de țară încă. E teamă nu cumva mișcarea să acopere cu flăcări toată patria, facând multimea pagube mari prin pustiurile ei, pe lângă nenorocirea de acum și lipsa cea mare.

Minciuni patriotice.

In zelul lor foarte mare de-a planta peste tot locul pirul maghiarării în măsură căt mai mare, Maghiarii dela Nemzeti Szövetség din Pesta au luat-o la vîndră prin țară să intemeieze, pe unde numai pot, subdespărțeminte ale reunii lor maghiarătoare. Și-au luat, pentru decor, pe rectorul universității din Pesta, Herczogh, de steag, deși un steag ce el însuși pe sine s'a făcut ridicol, prin măncărimea de vorbă ce a dovedit în timpul din urmă și unde e și unde nu e treabă.

Destul că au ajuns și în apropiere de noi: în Hălmagiu, Baia-de-Criș, Brad, și de aci trec la Sebeș spre — Sibiu!

N'avem încă amănunte asupra primirii ce li-s'au făcut. Dar' despre Hălmăgeni Arad és Vidéke dădea știri foarte rușinoase.

O primire neașteptată, zicea A. és V., li-s'a făcut membrilor la Hălmagiu-mare. Staționea a fost plină de lume cu steaguri naționale, care însuflătoare strigă: să trăească! Locuitorii a 8 comune românești au venit la întâmpinare, sub conducerea preoților lor! In fruntea celor veniți au fost: fibirul Lengyel Sándor și cu dinsul, Darányi János, solgăbiru, apoi Ioan Groza, protopop gr.-or. și preotul Nicolau Popescu, N. Buzilla, Arsenie Cirea, Sinesiu Sérban, etc.

Noi care ne facem închipuirii mai bune despre protopopul român greco-oriental al Hălmagiului, care s'a pus în fruntea unei mișcări economice românești de bună speranță, să facă un Consum acolo, și peste tot îl știm Român mai bun, ne-am îndoit îndată despre adevărul acestei știri ungurești.

Ar fi foarte rușinos pentru d-sa și pentru toți cei-ce ar fi căzut în același păcat.

N'avem noi destul de lucrat în viața proprie națională, numai să ne facem coade de lopeți pentru cărat gunoiul viilei naționale a Ungurilor? Slabi oameni am fil!

Să nădăduim că de nicări pe unde vor trece strigoii Nemzeti-Szövetség-ului, atari știri despre Români nu se vor putea da ca adevărate!

Cele scrise despre preoțimea și poporul dela Hălmagiu, încă s'au dovedit de — minciuni ungurești!

Dl protopop Groza, scrie Trib. Pop. din Arad, se află în Arad și desminește în modul cel mai categoric toată povestea pa-

triotică despre primirea excursiștilor la gara Hălmagiu, de cără preoții români, chiar în frunte cu dl protopop. Nici d-sa, nici vr'un alt preot român n'a asistat la primire! Totul se reduce la împregiurarea, că un preot se află din întâmplare la gară, venind acolo pentru un transport ce-i sosise. Ear' încât privește multimea țenilor și asta e minciună, căci n'au fost decât căță curioși, mai mult femei cu copii, pe cari i-a ademenit fibirul cu niște vorbe late, că o să vie dl ministru și va aduce bunătăți grozave, marea cu sarea etc...

„Arta maghiară”...

In numărul dela 26 Aprilie al lui Budapesta Hirlap e, la rubrica Literatură și Artă, o notiță din viața artistică a capitelei maghiare, care e vrednică să fie cunoscută și de cetitorii nostri. Eată-o întreagă întregută:

Societatea de lectură a Academiei de muzică a aranjat azi în sala mare a institutului un concert, în favorul monumentului lui Francis Erkel. Interesantul program a fost întocmit numai din opere de-ale elevilor academiei de muzică. Tină gardă de compozitori musicali, a prezentat câteva piese într'adevăr drăguțe, de talent, așa de pildă, trumoașele cântece ale lui Oszkar Dienzl, pe cari le-a predat d-soara Dora Lichtenstein, cunoscută cântăreață, apoi foarte interesante fragmente de ballet ale lui Albert Schönwald, un delicat cor de dame al lui Csíky Jenő, și inventiosul sextet, frumos lăurat, al lui Szegő Sándor. Am văzut de nou ce profesor și conducător distins al tinerilor nostri autori musicali este Koessler „Janos”. Puține institute din străinătate se pot săli cu succese așa strălucite. O parte a cântecelor a executat-o Paula Scheer, o elevă iubită și talentată a institutului. Piese la clavir le-au executat d-soarele Sarolta Hiermaier și Olga Schüller.

Atât. Acum rugăm pe bunul cetitor, să se mai uite odată peste notiță patrioticul ziar, spre a vedea, între toate cele 9 persoane concertante, pe cari atâta le preamărește ziarul maghiar, ca pe tineri „ai nostri” (adecă ai nației maghiare), căți sunt Unguri, și căți Sidani ori Nemți? Începându-se dela sărbătoritul „Erkel”, până jos, între 10, abia... 2 persoane par, după nume, maghiare, de n'ori și acestia de cei botezăți a doua-oară.

Eată cine le face Ungurilor artă națională și cu cine se pot săli și ei!

NOUTĂȚI

Un gând frumos. Precum ni-să împărtășește din Brad, ideea dată prin numărul trecut al Revistei, de-a trimite sumulile de bani pentru fondul Convictului din Brad, a început să aibă deja rezultat! S'a aflat buni Români care înda să îi pus la postă mandatul postale ce le trimisesem, cu contribuții pentru numitul nobil scop. Cele mai multe să așteaptă să se trimite în ajunul zilei ca pe 3/15 Maiu să fie acolo, sau în însăși ziua sărbătorită!

Dee D-zeu ca căt mai mulți să fie cei-ce să vor însuflați de bunul îndeinn! Să nu fie săt din care să nu putem arăta că macar preotul ori învățătorul ori un fruntaș român, a dat dinarul său prețiosului a-șezământ.

Alteța Sa Regală Principele Ferdinand al României, după o îndelungă lipsă din Tară, fiind dus întră căutarea sănătății în locuri mai priințioase, — să întoarce earăi în Tară, la București, în 13 Maiu n. dimpreună cu A. S. Principesa și cu micii Prinți.

Gimnasiul român gr.-or. din Brașov, trece prin zile foarte primejdioase pentru el. Din cele transpirate în public apare, că gimnasiul dimpreună cu școalele comerciale nu să poate susține din fondurile ce le are, ear' ce-i lipsează, prima dela biserică Sfântului Niculae din Brașov, care căpăta oare-care ajutor pentru scopul acesta din România. Guvernul unguresc, prin păcatele noastre românești, (sau mai drept spus prin politica foarte puțin politică a unor oameni ce pot să fie diplomați de tot buni față cu toată lumea, dar' care față de vicenii unguri să arătă diplomați foarte naivi), a aflat despre acest ajutor. Prin organele sale a oprit în chipul cel mai aspru, că gimnasiul să mai primească ajutorul din străinătate, că de-l mai primește, îndată îl închide! Căci zice, îi dă el, guvernul lui Bánffy, bani dacă-i trebuie! Vai de gimnasiul din Brașov, floarea gimnasiilor noastre, din ziua când va fi primit acest ajutor! El va fi dat prins

în ghidale maghiarismului, ear cei-ce l'au împins aici, conștiu ori inconștiu, o mare crimă față de neamul românesc dela noi, vor să facă!

Maial în Zlatna. Duminecă în 3/15 Maiu a. c. se va ține în Zlatna Maialul elevilor dela școală confesională gr.-or. română. Prețul de intrare: de persoană 1 cor., de familie 2 cor. Suprasolvirile se primesc cu multumită și se vor cuita pe calea ziaristică.

Programa maialului o următoare: La 1 oră și 1/2 d. a. s'e face excursiune în așa numita livadie „Plainul lui Traian”, cu muzica din Abrud; la 7 ore sara reîntoarcere în pavilionul dela „ospătaria comunală”, unde pe treacerea se va continua.

Bună îngrădire! Pe gimnasiul maghiar din loc, Joi în 12 Maiu n., dimineața, fălfăia un mare steag negru, vestind că moartea a stins cu o suflare rece una dintre viațile tinere din șirul studentilor. Elevul Eduard Martini, student în clasa a VII-a gimnasială, de loc din Sighișoara, murise noaptea, într'o vehementă aprindere de plămâni, după suferințe de abia — 6 zile! În același timp alt tiner, Fülöp Endre, din clasa a II-a gimnasială e, tot în aprindere de plămâni, atât de rău, că după părerea medicilor, va mori și el că mai curând. Si afară de aceștia alii vre-o 10 studenți ai aceluiași gimnasiu, sunt parte în spital, parte prin „Colegium“, greu bolnavi în aprindere de plămâni și friguri.

Decând? Toți aceștia die 5 Maiu n. când corpul profesoral dela gimnasiu i-a luat pe studenți, mai pe toți, cu grămadă, pe-o zi noroasă și rece, și i-au dus, cu steaguri și dobe, pe jos peste Mură la capul dincolo al Geoagiu, la mormântul grofului Kun, cel ascuns în stean de peatră (ca b-tă'l Crucea...) Aci le-au ținut dictii, apoi i-au „ospătat“ pe tineri și i-au cam cherchelit, și sara, pe și mai recoare, i-au adus napoi, facând prin oraș o larmă de se le fugă din cale: zbiera copiii căt le luan plămânilile, cântau cei mai mari la „csuháj“-uri, suflau alții în trimbă și băteau în dobe, mai reu ca la un conduct de carneval. Bagseama așa cerea — pietatea zilei!..

Ear' acum bieții băieți mai slabii de conducție, plătesc „plăcerea“ de-a fi văzut locul celui ascuns în stean de peatră: unul a plătit-o deja cu viață, altul e pe cale a'l urmă, ceialalti cu boale grele din cari pot rămâne slabiti pe toată viață!

Bună îngrădire de tinerime!

Primejdia anului rău. Ziarele mai noi din România scriu: De patru zile căd aproape neîntrerupt ploii torențiale în Moldova. Râurile s'au umflat în mare parte și unele amenință să exundeze.

Frumos dar biserică. Din Crăciunetei (l. Băiță) ni-se scrie: S. Domnița Lucreția Stanca, fiica dlui Avram Stanca, oficial la minele din Băiță, cu ocazia unei sărbătorilor Sfintelor Paști, ne-a surprins cu un frumos dar: un covor foarte frumos, brodat cu tricolor pentru pistol în sf. altar al bisericii noastre din Crăciunetei, fapt prin care și-a arătat cele mai nobile simțăminte către sf. biserică, care singură este simbolul de credință în viața noastră națională. Din părțile buni și buni, și din aceștia binecuvântarea lui D-zeu peste neam. Primească Domnița și pe această cale mulțumita și recunoștința noastră. Crăciunetei, în Maiu 1898. În numele comitetului: Iuliu Elea Cosma, preot gr.-or. român.

Scumpirea bucatelor. Din New-York (America) vine știrea că acolo prețul bucatelor a urcat de nou și tare: hectolitrul cu încă 2 floreni. Asemenea din România să scrie, că bucatele acolo să caute tot mai mult: țările din Apus cer într-o cădățimi mari și cu preturi urcate bine. România a dat foarte multe bucate țărilor lipsite: numai în Austro-Ungaria a trimis până acum, din toamnă, 12,000 de vase! Apoi căt s'a trimis pe mare în alte părți.

Acum încep și acolo să strige contra trimestrii mai departe înafară, căci s'au împuñat incă e teamă că n'or mai avea acușă nici pentru trebuințele Terii!

Societatea de lectură „Petru Maior“ a tinerimii universitare române din Budapesta, invită la Serata Literară-Musicală împreună cu joc, ce o va aranja în favorul fondului său, sub patronatul Il. Sale domnului Dr. Alexandru Mocsnyi de Foen, Joi în 19 Maiu st. n. 1898, în Reduta orașenească din Pesta.

Musică plăcută a avut zilele acestea publicul românesc din Orăștie. Capelmaistru Ioan Aldea dela Mediaș, care cântă vara în grădini la București, a venit Marți și a concertat în liber la Promenadă, stîrnind mult curiositatea publicului prin muzica sa cea ca în Tară, cântând unele poesii populare strofă de

strofă, întâi din gură, apoi din instrumente, muzică ce, în linieștea și recoarea serii, face o impresie de tot simpatică. Mercuri sara dl Vasile N. Bidu a comandat muzica în grădina d-sale, intrunind în micul pavilon din mijlocul grădinii, la mese asternute și provăzute bogat cu mâncare și beutură aleasă, o frumoasă societate românească, vre-o 20 domni și 12 dame, care și-au petrecut și s-au desfășurat foarte bine la sunetul muzicii românesti, până noaptea la 12 ore. Muzica cântă într'adevăr unele piese de toată frumusețea. Cele mai mult gustate și repetate erau, firește, raritățile pentru noi: piesele cântate din gură, apoi înveluite în sunetele vii și naivalnice ale instrumentelor.

FEL DE FEL

Intre soți.

Ah nu mă mai iubești și zisă într'o sară nevestă soțului său tăcut și rece.

Dar' îți spun că — te iubesc!

Nu mai văd deloc aceasta; tu nu mă mai iubești!

Atunci soțul, foarte logic, și zise:

Dacă nu te-ăs iubi năștă sta eu toată seara lângă tine să... mă plăcăsesc!

De ce și-o fi tuns oare părul doamna noastră cea „iresistibilă“.

De, până acum să zicea „per lung și minte scurtă“; ea vrea să dovedească că mintea scurtă să poate împăca și cu părul scurt! *

Aide odată dragă, zise bărbatul cătră soția sa, având să plece undeva, — nu și-ai mai sărăsit găteala? Grăbește-te!

Ce nu vezi cum mă grăbesc deja de două ceasuri!...

POSTA REDACTIEI.

Dlui D. M. în O. Da, nu numai că primim, dar și chiar rugăm să ne trimitem negreșit raport despre cum s'a serbat parastasul, însușirea poporului, petrecerea, evenimentele dăruiri pentru convorbă, dar și ce vea afă despre aceeași sărbătoare în comunele vecine! Mulțumim înainte!

D-lui N. S. în Balomir. Rugăm să scuzați că știrea trimisă mai săptămâna trecută, fiind de prea putin interes pentru publicul mare, n'am publicat-o. Altceva bucuros și cu mulțumită.

CHESTII SCOLARE

„Statul învățătoresc poporul

în oglinda timpului modern“.

Lucrare premiată de „Allgemeine Lehrer-Zeitung“ (Urmare.)

Se mai adauge la aceasta și părerea cernilor >înalte< numite »academice«, despre lipsa calificării preparandiale, că pe învățătorime o socotesc încă tot de »semicultă«, ba am auzit pe oamenii, cari ar trebui din oficiu să ne apere, pronunțându-se astfel! E nedreptate însă a arunca cuiva în ochi aceea, la ce el nu-i de vină. Dar' cu atât mai vîratos trebuie recunoscut, că partea cea mai mare a învățătorilor lucrează cu o diligență mare întru cultivarea lor proprie. Si într'adefăr, care clasă lucră mai mult întru cultivarea sa, ca învățătorimea? Dar' și de altcum, nu este iertat a prețui așa de puțin cultura ce și-o câștigă învățătorimea de present în preparandii. Anii de preparandie de regulă sunt zilele muncii serioase și grele, și cultura generală ce și-o însușesc pedagogiei pe lângă studiul carierei lor, nu e chiar așa de defecuoasă precum și-o închipuesc unii.

Dar' întors, nici cultura academică nu are totdeauna acea importanță mare, care i-să atribue mai în toate locurile, și nu este iertat a prețui nici acea *cultură generală*, pe care o primesc tinerii la universitate. E de mirare, ce lipsă arată de multeori limbisticii, istoriografii, jurisprudenții și alții, la o întrebare cât de mică despre un fenomen sau sămn natural. Ce de altcum la fiecare învățător poporul să ia ca neștiință, aceea la ei nici nu se observă și numai de cât să apără: »că doară nu-i e specialitatea!« Golul ce există între cultura câștigată în preparandie și între cea din academiă nu e chiar așa mare, precum il cred unii.

Fericiti sunt aceia, cari și-au câștigat cunoștințele de lipsă pe o cale mai usoară, căci aceea ori-și-cine o va ierta, că cu mult mai puțină străduință proprie, tărie de voe și capacitate trebuie la aceea, că să ascultăm prelegeri și despre acelea să facem examen, de căt prin propriul studiu să ajungi mai naiv! Autodidactul la tot casul are lipsă de mai mare zel ca să poată învinge acele greutăți cari sunt împreunate cu autodidactica. Mai departe nu este iertat a lăsa neobservat aceea, că cunoștințele câștigate la universitate numai atunci sunt folositoare, dacă elevul lucră mai departe la cultivarea sa. Dacă negligează aceasta, merge îndărăt și nu-i cu neputință, că un altul, pe care până aci l'a întrecut cu mult în știință, îl ajunge, ba poate îl și întrece. E drept, așa zic unii, că cunoștințele câștigate pe cale autodidactică, nici-odată nu sunt așa de luminate și sigure și în cele mai multe cazuri, poate au și dreptate, dar' oare, ori-și-care academic e într'adefăr totdeauna în curat și dispune ori-când cu toată siguranțatea de cunoștințele sale? (Va urma).

Mulțumită publică.

— „Ardeleană“ —

Infloritorul institut de credit și de economii »Ardeleană« din Orăștie, vîzând lipsa cea mare ce o are biserică noastră gr.-or. română din comuna Balomir, s'a simțit îndemnat a face în favorul acestei biserici un marnimos dar de 100 fl.

Comuna bisericească ajunsă azi în posesiunea sumei dăruite, aduce și pe această cale, cele mai ferbiți mulțumite Direcțiunii numitului institut, pentru nobila jertfă adusă bisericii noastre.

Balomir, Maiu v. 1898.

Comitetul parochial.

Mulțumită publică.

In urma unei colecte întreprinse de comitetul parochial gr.-or. al comunei Stănuini (filie la Mada), pentru a câștiga mijloace de a cumpăra un clopot nou la biserică din numita filie, au binevoit a contribui spre acest scop următorii prea stimați domni și buni creștini:

Anonim 1 fl. 50 cr., H. I. 50 cr., Nedescifrabil 50 cr., D. Colosi 40 cr., Segesváry József 50 cr., Iancu Iosif 50 cr., Nedescifrabil 50 cr., Colosi Basiliu 50 cr., Mihna József 30 cr., Hubanik József 50 cr., vîd. Segesvári József 50 cr., Enderst József 30 cr., Czeller János 20 cr., Nedescifrabil 50 cr., Ambrus Max 50 cr., Anger Ignácz 20 cr., Enderst Ferenc 50 cr.,

Schlett Béla 20 cr., S. Vințan 20 cr., Dumitru Murar 50 cr., Ionuț Stanci 30 cr., Severin Maier 10 cr., Ioan Straja 1 fl., Simion Popa 30 cr., Nedescifrabil 40 cr., Segesvári Péter 20 cr., Bocăneitei Petru I. Gaflea 20 cr., Nedescifrabil 20 cr., Nedescifrabil 50 cr., Costea Catalina 1 fl., Alex. Deac 1 fl., Petru Iancu 10 cr., Popa Ianosi 1 fl., Oprea 50 cr., Ioan Borza 50 cr., Iosif Vințan 50 cr., Catalina Știrb 1 fl., George Ianc 50 cr., Iosif Dudas 20 cr., Tamás Péter 50 cr., Aug. Blasian 1 fl., Gergely Iános 10 cr., Hirsch Anton 20 cr., Maria Vințan 10 cr., N. N. 20 cr., Roza Pélér 10 cr., Toader Florea 10 cr., Bruseck József 20 cr., George Boldor 50 cr., Trestian Căluța 5 cr., Pavel Vraci 20 cr., Simion Deac 50 cr., Gergely András 30 cr., Tatter Ignácz 20 cr., Haben Ferencz 10 cr., Dumitru Popovici 20 cr., George Bucuriștean 20 cr., cu totul 22 fl. 90 cr.

Primească pentru aceste marinimoase dăruiri sus însărații donatorii, cele mai călduroase mulțumite, în numele credincioșilor parochiei Stănuini.

Stănuini, în Aprilie 1898.

Comitetul parochial.

Pentru redacție responsabil: Petru P. Barițiu.

Bad Eröffnung.

Unterfertiger bringt hiemit zur Kenntniss, dass die Eiserne-Brücke über den Maros als auch über den Wildbach fertig sind, und daher am **15. Mai 1. J.** das *Bad Fürdő-Gyögy* eröffne.

Um zahreicher Besuch bittet

Hochachtungsvoll

Albert Brotschi,
Badepächter.

Deschidere de băi.

Subscrisul prin aceasta aduc la cunoștința on. public, că sfîrșindu-se clădirea podului de fer peste Murăș și Valea-Geoagiu, **băile dela Geoagiu se vor deschide** cu începere din **15 Maiu st. n. a. c.**

Rugându-mă pentru numeroasă cernetare, semnez

Cu toată stima

Albert Brotschi,
(337) 1—2 arăndator al băilor

Concurs

Pentru ocuparea unui post de **practicant-comptabil** la **Asociația de anticipație și credit „Hatiegana“** în Hațeg, cu salar anual de 360 fl. v. a și eventual din venitul net remuneratiune sau tantiemă, încât o va statori adunarea generală ordinără.

Reflectanții au a-și așterne petițiunile până inclusive **25 Maiu 1898**, instruite cu următoarele documente:

1. Atestat de botez și eventual stadiul obligămentului militar.
2. Atestat despre purtarea morală.
3. Atestat despre prezenta ocupație.
4. Atestat școlar, că au absolvat cu succes bun la vre-o școală comercială superioară în patrie.
5. Cunoștință limbilor română și maghiară în vorbire și scriere.

Preferiți vor fi, cari au și praxă la vre-un institut de bani din patrie.

Din ședința direcțiunii Asociației de anticipație și credit «Hatiegana» în Hațeg, finită la 28 Aprilie 1898.

(330) 2—2 Directiunea

Calfă și învățăcel

de prăvălie!

În prăvălia de manufactură a subscrисului să primește numai decât

o calfă tinăreă

precum și **un învățăcel**, care să cunoască limbile streine. Vor fi preferiți cei-ce vor avea cel puțin două clase gimnasiale.

(336) 2—

Ien Lazareiu
comerciant în Orăștie.

Moartea cloțanilor

(Felix Immisch, Delitzsch)

este materia cea mai bună pentru a otrăvi repede și sigur cloțani și șoareci.

Nu e vătămător oamenilor și animalelor de casă. Se capătă în pachete cu câte 30 cr. la farmacia: **N. Vlad** din Orăștie.

(331) 2—5

Baie de aburi, basen și vane în Orăștie.

= Strada Ferăriei 8. =

Proprietatea d-lui S. Birthler.

Încălzire centrală! Cea mai mare eleganță și comoditate! Cea mai mare curătenie! Arangamente pentru toate trebuințele! Prețuri ieftine!

În baie se întrebuintează numai apă de riu strecurată!

Toate conductele (aparatele), pentru a fi asigurate contra ruginei, sunt făcute din aramă roșie! Fiecare vană e provizată și cu un douche!

PREȚURILE BĂILOR:

Abonament pentru 12 băi de abur	5 fl.		O baie singuratică de abur	50 cr.
Abonament pentru 12 băi de vană	4 fl.		O baie singuratică de vană	40 cr.

Ordinea de scăldat, în baia de aburi:

LUNI:	—	VINERI: după prânz pentru dame.
MARTI:	după prânz pentru dame.	SÂMBĂTĂ: " " Domni.
MERCURI:	" " Domni.	DUMINECĂ a. m.: —
JOI:	—	—

Baia de vane stă la dispoziție atât pentru domni cât și pentru dame, tot numai în aceleasi zile și în același timp, în care baia de aburi (după cum se arată mai sus).

Bilete și cărți de abonament se pot căpta în insuși localul băii (Strada Ferăriei 8.), în prăvălia domnului **F. F. Widmann** și în cofetăria dlui **J. Eisenburger**.

Onoratul public este respectuos rugat prin aceasta, a onora baia mea prin întrebuitare numeroasă.

Cu toată stima:

S. BIRTHLER.

(263) 14—26

„ARDELEANĂ“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMÍ, SOCIETATE PE ACȚII IN ORĘSTIE.

Fonduri proprii: fl. 350.000. Depuneri: fl. 700.000

Circulație anuală: fl. 3.000.000.

(293) 9—

Institutul face următoarele operațiuni, la cari recomandă serviciile sale:

- 1) acordă împrumuturi cu interese de 8%;
- 2) primește depuneri, dela particulari cu 5 și cu 5½, ear' dela corporaționi culturale cu 6%;
- 3) cumpără și vinde realități;
- 4) cumpără și vinde marfuri și produse;
- 5) arendeaza și exarendeaza realități;
- 6) cumpără și vinde efecte publice;
- 7) mijloacele operațiuni, specificate sub 3. 4. 5.

Ori-ce afacere se poate rezolva și informări se pot lua verbal în bioul institutului, ear' în scris prin corespondență.

Orăștie, 1898.

Direcțiunea.